

15.05.2025

Høringssvar til høringsnotat – basert på formannskapets vedtak 11.03.25

Innhold

Innledning.....	2
Elevprognoser.....	2
Kvalitet i skolen – hva er det?	3
Robuste tjenester og bærekraftige strukturer.....	4
Ressurseeffektivitet:	5
Teknologi og innovasjon:	5
Lærerflukt:	6
Praktisk undervisning:	6
Sammendrag	7
Litteraturliste / lenker	8

Innledning

Først og fremst vil vi starte med å si at det eneste alternativet ansatte ved Ytteren barneskole ser på som den **beste pedagogiske løsningen** for elevene, og et **ivaretatt arbeidsmiljø** for de ansatte, er et alternativ der **Ytteren barneskole består** slik den er i dag. Vi har lest høringsutkastet og prøver etter beste evne å forstå hva som legges frem. I dette høringsvaret tar vi for oss det som er relevant for oss som lærere. Vi legger vekt på **kvalitet** i skolen og ser på hvordan en endring i skolestrukturen med for eksempel nedleggelse av Ytteren barneskole vil påvirke lærere og elever ved Ytteren.

Elevprognoser

Vi begynner med tabell 5, som handler om elevprognoser. Den viser en nedgang i elevtallet som er jevnt og spredt fordelt på alle barneskoler, og den er ikke merkbar dramatisk for disse skolene. Denne nedgangen blir først synlig når elevene kommer på ungdomsskolen. Det er derfor vårt synspunkt at noe må gjøres med dagens Rana U. for å tilpasse seg framtidens nedgang i elevtall. Denne støyten skal ikke nærskolene i distriktene og i bydelene ta. Så vidt vi kan se, er det ingen alternativer som tar for seg strukturendringer i Rana U. Et tiltak som svir minst er å flytte Lyngheim inn i gamle Rana U., med samkjøring av spesialrom (kjøkken).

Videre ser vi på tabell 11 – der netto årlig innsparing er visualisert. Der kommunen sparer mest (alternativ 5), gjøres ingenting med skolestrukturen. Reduserte lønnskostnader ligger på 2,7 mill. og i tillegg er det et kraftig nedtak i type fritidstjenester, reduserte tilskudd etc. Det tolkes her at det er minimalt med ansatte som må gå, og tas antagelig via naturlig avgang. Her sparer kommunen **35,0 mill.** I alternativet kommunen sparer nest mest er i alternativ 2. Her er det innsparing på **18.0 mill.** Her viser dere til reduserte lønnskostnader på 18,3 mill., og da lurere vi på hvor mange årsverk i skolen kommunen har tenkt å redusere med og i hvilken etat det skal reduseres i? I dette alternativet driftes type fritidstjenester, reduserte tilskudd etc. som normalt. Men, differansen mellom disse to alternativene er 17 mill., og hvis vi forstår dette riktig så kan man da putte 16 mill. inn i type fritidstjenester, reduserte tilskudd etc. i alternativ 5 og fortsatt spare mer enn i alternativ 2.

Kvalitet i skolen – hva er det?

Det er dette vi vil poengtere når det gjelder det økonomiske. Vi er ingen økonomer her, men vi er **velutdannede pedagoger** med tilleggsutdanninger, flotte barne- og ungdomsarbeidere, spesialpedagoger, studenter under utdanning, helsesykepleier og renholdere som hver dag ser, underviser og tar vare på hvert et barn på skolen. Vi har etter flytting hit klart å etablere ett **sterkt og godt miljø** med nye tradisjoner med vårkonsert, tinstafett, felles turdager etc. Og det klarer vi fordi klassene har **passelige størrelser**, skolegården er **oversiktlig** og her kjenner alle- alle. Kontaktlæreren i klasserommet har allerede knapt med tid til alle elevene, for å sikre seg at alle blir sett og får det de har behov for. Enda flere elever i klasserommet vil ikke føre til bedre læring eller at elevene blir mer sett, eller får bedre tilpasning. Tvert imot. Det er kontaktlæreren som skriver pedagogiske rapporter til PPT, som skriver individuelle opplæringsplaner (IOP), har kontakt med hjemmet, fører fravær, kontakt med andre instanser og tilrettelegger for spesialundervisning der det foregår i klasserommet, skriver elevvurderinger i alle fag og alle ferdigheter i motsetning til ungdomsskolen der faglæreren skriver inn sin del. Dette er fordi kontaktlæreren på barneskolen underviser alle timer minus 1,5. Det er tidkrevende arbeid, og med 25 elever i klassen vil arbeidet bli svært mer krevende og ta lengre tid. Vi kan ikke se at dere i høringsutkastet sier noe om hva dere mener med kvalitet. Hvordan skal dere måle kvalitet? Tar dere utgangspunkt i 25 13-15 åringer i et klasserom, eller 25 5-9 åringer? Det er en vesentlig forskjell på disse to elevgruppene i forhold til oppfølging faglig og omsorgsmessig, tilrettelegging, undervisning og trygghet i klasserommet.

Opplæringslovens § 12. er tydelig på at elever har rett til et **trygt og godt skolemiljø** som **fremmer helse, læring og trivsel** og vi mener at det blir vanskelig å sikre dette for alle når klassestørrelsen blir for stor. Vi har klasser som av og til slås sammen, og elever uttrykker i samtaler at det er vanskeligere å lære, mer uro, venter lenge på hjelp, lærer ser ikke alltid hva som skjer mens de står med ryggen til og hjelper elever. Lærere uttrykker at de gruer seg til disse timene. Sammenslåing av to skoler, vil ikke hjelper

<https://www.utdanningsnytt.no/laerertetthet-pedagogikk/mange-laerere-mener-klassene-er-for-store/177432>

Over år har elevmassen endret seg. Det er flere elever som opplever at skolen er utrygg, og ufrivillig skolefravær er økende. Elever oppleves som mer krevende nå enn tidligere. Det er vanskeligere å følge regler, å innrette seg etter andre, ta hensyn og det å være en del av et

fellesskap. – Vi kan snu den negative trenden. Disse elevene opplever gjerne at skolehverdagen blir mer utrygg, og det kan resultere i utagerende adferd. Alt handler om å **bygge relasjoner** og det er lettere på en skole der man har **oversikt** over elevene uansett hvilket klasstrinn de går i. Mye av den utagerende atferden hos elever kommer av mangel på inkludering og tilpasset undervisning. Tilpasset undervisning i klasserom er til tider vanskelig, spesielt i store klasser. Det sies at spesialundervisning også kan foregå i klasserommet. Det er veldig utfordrende å få til i store klasser, og veldig enkelt å si for å spare penger. Noen ganger trenger elevene å gå ut av klasserommet for å jobbe i **mindre grupper** for å få et **bedre læringsmiljø**, og i dag har vi **romkapasitet** til å gjøre dette. Vil denne gruppen elever få dette på Båsmo skole, en skole som ikke er bygd for over 500 elever? Å øke antall elever i et klasserom gir ikke dagens elevmasse en trygg og god skoledag der alle elever blir sett og hørt.

Robuste tjenester og bærekraftige strukturer

I høringsutkastet står det at vi skal arbeide målrettet med utvikling og endring på flere nøkkelområder. Hvilke av disse områdene jobber vi ikke allerede målrettet med? Hva innebærer tiltak på de ulike punktene? Vi har allerede inkludering og mangfold i vår undervisning. Vi utvikler stadig våre læringsmetoder og har **prosjektbasert læring** og **tverrfaglige prosjekter** som **engasjerer** elever og lærere. Denne jobbingen innebærer **ikke krav om ny skolestruktur**. Vi mener et slikt arbeid kan bli vanskeligere i store klasser, fordi et slikt arbeid er mer uoversiktlig enn vanlig undervisning i klasserommet. Det blir blant annet vanskeligere å holde oversikt over elever som er mer spredt rundt på skolen når de jobber i prosjekter. I trivselsundersøkelser sier elever blant annet at mobbing skjer i ganger og steder der lærer ikke er til stede. Vi jobber også systematisk med **kvalitetsutvikling** gjennom **pedagogisk utviklingsarbeid** og evaluering av hver arbeids- og prosjektperiode. Vi har allerede et godt samarbeid mellom skole-hjem med tilbakemeldinger via vurderinger i Visma flyt skole, og med samtaler og utviklingssamtaler to ganger i året, i tillegg til fortløpende tilbakemeldinger daglig og ukentlig ved behov.

Miljømessig bærekraft i undervisningen er allerede ivaretatt på Ytteren skole med faste perioder med felles prosjekter i henhold til læreplanen, og vil ikke bli en ny-innføring med ny skolestruktur.

Ressurseffektivitet:

Fleksibel bemanning: Det foreslås at bemanning skal tilpasses etter behov ved å ha deltidsansatte eller vikarer som kan flyttes mellom enheter etter behov. Vi er da bekymret for disse arbeidstakernes **arbeidsmiljø**, når de må flytte mellom avdelinger eller enheter. Dette krever mye av en arbeidstaker, både når det gjelder å tilpasse seg ulike kulturer og reisevei der det kreves. Skal kommunen stille med bil? Bruk av bemanning på tvers av sektorer er også foreslått. Det vil være uheldig med tanke på å beskytte yrkesgruppers utdanning og kvalifikasjoner, samt gjeldene arbeidsavtaler med leseplikt, plantid og tid til samarbeid og planlegging med kolleger.

Teknologi og innovasjon:

Forskning viser at digitale verktøy for å støtte undervisningen ofte har ført til lite og ingen læring. Flere land, blant annet Sverige går nå bort fra digitale verktøy i skolen, og gjeninnfører «gammel skole» med blyant og bøker. <https://www.utdanningsnytt.no/digitalisering-maja-lunde-skjermbruk/digitaliseringen-av-skolen-ma-granskes/413020>

Mange digitale programmer viser til en-til-en veiledning i programmene, noe som blir en umulighet med 25-27 elever i klassene. **Med klassestørrelsene som vi har i dag** opplever vi at vi kan bruke Ipad som et læringsverktøy i tillegg til blyant og bøker. Elevene trenger tett oppfølging når de bruker Ipad for at det skal kunne brukes som et godt læringsverktøy. Det er mange muligheter med Ipad og fristelsene er også store til å gjøre andre ting på den enn å bruke den som et læringsverktøy. Så en mer digitalisert hverdag for elevene vil ikke føre til at vi kan øke størrelsene på klassene og at elevene trenger mindre en til en med lærer. Tvert imot opplever vi at ved bruk av Ipad så kreves det tettere oppfølging enn når elevene bruker blyant og bøker. Siden det ikke ligger noen sperre på nettsider, er det fritt fram for elever å spille spill eller å være på andre nettsider enn der du har fått lov å være hvis ikke lærer er på hele tiden og hanker inn. Ipad i klasserommet er svært krevende.

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/bmoX6k/ipad-og-mobil-i-skolen-mye-av-tiden-gaar-til-tullball>.

Læreverk etter ny læreplan er kjøpt inn på mange skoler, men det er ikke sikkert skolene har kjøpt inn samme verk. Disse læreverkene samsvarer ikke nødvendigvis med læreverk på Båsmo eller Selfors, og oppgradering vil bli en tilleggskostnad. Ytteren skole har brukt 300000,- + på nye læreverk etter ny læreplan. Elevene her er vant med å ha en bok å lese i og en bok å skrive i. Bruk av iPad kommer i tillegg og ikke istedenfor. (Foruten de som skal ha tilrettelegging grunnes lese- og skrivevansker). Mange foretrekker god, gammel lese- og skriveopplæring og bruker iPad kun som et supplement.

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/hvorfor-husker-vi-bedre-naar-vi-noterer-med-penn-og-papir>.

Ny forskning: Håndskrivning gjør barn smartere – NRK Trøndelag – Lokale nyheter, TV og radio

Lærerflukt:

Argumentene for sammenslåing er at kompetanse skal styrkes og samles, slik at en bygger på god og faglig utvikling. Dette viser seg nå ikke å stemme, siden det i Rana er vanskelig å få tak i utdannet personell i skolen. Det settes inn ufaglærte i alle klasser, fra første til tiende trinn, for å få skolen til å gå rundt. De som er unge og nyutdannede lærere, snakker om å søke seg til andre yrker. I dag er 40000 lærere i andre yrker (khrono 2023). Argumentene for å forlate yrket er en stadig mer stressende og uforutsigbar hverdag, der en lærer skal ta på seg flere roller. En strekker ikke til, og har konstant dårlig samvittighet for ikke å gjøre en god jobb for elevene. Vi etterlyser en rapport fra Rana U., der kommunen redegjør for hvordan de har lykkes med å samle kompetansen og styrke samarbeidet mellom lærere, slik det er tenkt i en ny barneskolestruktur.

Praktisk undervisning:

Det snakkes så fint om at skolen må bli mer praktisk, det er veldig bra. Men rammene for å drive med praktisk undervisning blir bare dårligere for hvert år som går. Det starter som regel med beskjed om sparing, og at en må være kreativ som lærer. Hvis en skal drive undervisning i eks. sløyd, tekstil, maling så sier det seg selv klassestørrelser på 25-27 elever kan bli

utfordrende. På Ytteren har vi flotte, velutrustede praktisk-estetiske rom som i dag brukes flittig og passer godt til den klassestørrelsen vi har her.

Sammendrag

Vi mener at høringsnotatet ikke inneholder noen begrunnelse for at en ny skolestruktur, med for eksempel nedleggelse av Ytteren skole, vil føre til en bedre kvalitet for elevene. Eller å i det hele tatt overholde den kvaliteten vi faktisk har i dag. Vi ser på det som svært utfordrende å ha store klasser og mener at kvaliteten til hver enkelt elev vil bli dårligere hvis vi har større klasser enn det vi har i dag. Vi skulle gjerne sett en rapport fra lærere og elever ved ungdomsskolen for å se om sist endring i skolestrukturen faktisk ga bedre læring og kvalitet som ble lovet den gang. Selv om vi kan være to pedagoger i samme klasserom så er det uheldig å ha over 20 elever på barnetrinnet i samme klasserom hvis man skal gjennomføre undervisning. Mange barn på barneskolen lar seg lett distrahere og trenger ro for å kunne ha et godt læringsmiljø. Selv med god klasseledelse så vil alltid hvert barn lage noe lyd og jo flere vi er samlet, ja jo mer lyd får man.

Vi mener også at barn er så mye mer enn tall, de er framtiden vår. Det er disse barna som skal forvalte landet vårt i fremtiden, og da trenger vi elever som er motiverte for læring. For at man skal oppnå det så kreves det blant annet en god relasjon til læreren, og den relasjonen får man mer tid til å utvikle hvis man har klassestørrelser som vi har i dag ved Ytteren skole.

Til nå har vi bare sett de økonomiske begrunnelsene i høringsnotatene, men vis oss de pedagogiske begrunnelsene for at dette er til det beste for barna. For vi ved Ytteren skole klarer ikke å se hvordan en endring i skolestrukturen med en eventuell nedleggelse av Ytteren skole skal være til det beste for barna.

Litteraturliste / lenker

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/bmoX6k/ipad-og-mobil-i-skolen-mye-av-tiden-gaar-til-tullball>

<https://www.forskning.no/barn-foreldre-partner/er-foreldre-i-dag-for-ettergivende-vi-kan-snu-den-negative-trenden/2402648>

<https://utdanningsforskning.no/artikler/2024/mye-av-den-utagerende-atferden-hos-elever-kommer-av-mangel-pa-inkludering-og-tilpasset-undervisning/>

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/hvorfor-husker-vi-bedre-naar-vi-noterer-med-penn-og-papir>

<https://www.utdanningsnytt.no/digitalisering-maja-lunde-skjermbruk/digitaliseringen-av-skolen-ma-granskes/413020>

<https://www.utdanningsnytt.no/laerertetthet-pedagogikk/mange-laerere-mener-klassene-er-for-store/177432>

<https://www.nrk.no/trondelag/ny-forskning -handskriving-gjor-barn-smartere-1.15162697>

<https://www.khrono.no/40000-laerere-jobber-ikke-som-laerere-vi-har-blitt-anklaget-for-a-svartmale/765752>